

Konzultace - důchody

1) Dobu pojištění obsahují informativní listy

„Existuje ještě předstihové řízení? Slyšela jsem, že si již nemohu požádat o vyhotovení mého předstihového listu o dobách pojištění, abych věděla co mám v evidenci ČSSZ a co si musím doložit. Je to pravda?“
F.D., Mladá Boleslav

Předstihové řízení nahradily od 1. 1. 2006 informativní osobní listy důchodového pojištění. O jejich vyhotovení je potřeba ČSSZ požádat. Výhodou je, že občan má právo na jejich vyhotovení a zaslání každoročně bez ohledu na to, kdy splní podmínky pro nárok na starobní důchod, tedy ne až jeden nebo dva roky před dovršením důchodového věku, jak to bylo u předstihového řízení. Toto právo má jednou za kalendářní rok. Informativní list obsahuje přehled dob důchodového pojištění, popřípadě náhradních dob pojištění, uložených v evidenci ČSSZ a za dobu od roku 1986 přehled vyměřovacích základů (výdělků) pro výpočet důchodu a vyloučených dob (zejména doby pracovní neschopnosti). Tyto doby se při výpočtu důchodu vylučují, aby nedošlo v neprospěch pojištěnce k rozmělnění jeho výdělku, což by se negativně odrazilo na výši jeho důchodu.

2) Důchod se vypočte z výdělků dosažených nejdříve v roce 1986

„Na informativním osobním listě, který jsem dostal z ČSSZ, mám uvedeny výdělky až od roku 1986. Proč ne i za předchozí léta?“
M.N., Benešov

Zákon č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, stanoví, že starobní důchod se vypočítává z vyměřovacích základů za rozhodné období, které začíná rokem 1986 a končí kalendářním rokem bezprostředně předcházejícím kalendářnímu roku přiznání důchodu, přičemž rozhodné období je třicet roků. Například občanovi, kterému je důchod přiznáván od 1.5.2007, bude vypočten z vyměřovacích základů pro placení pojistného (dosaženého výdělku) za roky 1986 až 2006. Rozhodné období se bude postupně prodlužovat, až bude splněna jeho druhá podmínka, totiž, že je třicetileté. Toho bude dosaženo v roce 2016, kdy se důchod bude vypočítávat, pokud nedojde ke změnám v právní úpravě výpočtu důchodu, z období 1986 až 2015, tedy z 30 let. Ten, komu již bude důchod přiznán později, nebude rozhodné období začínat rokem 1986, ale rokem 1987 (při přiznání důchodu v roce 2017), rokem 1988 (při přiznání důchodu v roce 2018) atd. Tomu budou samozřejmě v této době uzpůsobeny také informativní listy.

3) Čím doložit chybějící dobu zaměstnání

„Po obdržení informativního osobního listu o dobách pojištění z ČSSZ jsem zjistil, že mně chybí pro důchod tři roky, které na informativním listě nejsou. Přitom vím, že je mám odpracované. Jak je mám doložit?“
S.T., Praha 8

Při sepisování žádosti o důchod je potřeba předložit doklady prokazující tyto chybějící doby zaměstnání (pojištění), které ČSSZ na informativním listě neuváděla proto, že je nemá ve své evidenci. Zřejmě proto, že jí je zaměstnavatel po skončení pracovního poměru zaměstnance neposlal. Pokud zaměstnavatel ještě existuje, je třeba ho požádat, aby evidenční listy důchodového pojištění dodatečně ČSSZ zaslal nebo, nevedl-li je, je dodatečně vyhotovil a zaslal. Jestliže již neexistuje a neexistuje ani žádný jeho právní nástupce, který by jeho chybu napravil, je třeba, aby ve vlastním zájmu tuto dobu doložil žadatel o důchod. A to

doklady o zaměstnání, které občan vlastní. Například pracovní knížkou, pracovní smlouvou, nebo průkazkou ROH se zaplacenými členskými příspěvky. Nemá-li občan žádný takový doklad, měl by tuto dobu zaměstnání, kterou si aspoň pamatuje, při sepisování žádosti o důchod uvést. Doklady k jejímu prokázání si může od zaměstnavatele vyžádat i ČSSZ i když to není její povinnost.

4) Nezapočtenou dobu lze prokázat i prohlášením o dobách zaměstnání

„Do plné doby pojištění pro důchod mně chybí pět roků. Přitom vím, že jsem je odpracoval. Nemohu ale žádný doklad o tom sehnat. Co mohu dělat?“ ***T.P., Praha 4***

Chybějící dobu (nebo nezapočtenou, bylo-li již o žádosti o důchod rozhodnuto) lze prokázat (dodatečně prokázat) tiskopisem ČSSZ „Prohlášení o dobách zaměstnání“. Tento tiskopis je k sehnání na každé OSSZ (v Praze PSSZ). Tam s jeho vyplňováním na požádání také pomohou. Na tiskopise se vyplňuje doba, kterou občan prokazuje, název a místo podniku, v němž pracoval, druh zaměstnání nebo popis jeho práce, důvod, proč nemůže vydat potvrzení zaměstnavatel, jeho bydliště v době zaměstnání a jeho tehdejší měsíční výdělek. V případě, že jde o práci v zemědělství, nebo práci domácího dělníka nebo domovníka, je třeba vyplnit ještě tyto další rubriky, které také jsou na tiskopise. Důležité je, aby tiskopis podepsali dva svědci. Nejlépe, kteří se žadatelem o důchod pracovali, nebo, pokud s bývalými spoluzaměstnanci není v kontaktu, např. sousedé, kteří někde v blízkosti v tu dobu bydleli a věděli o jeho zaměstnání, že je vykonává, dojíždí do něho apod. Podpisy svědků musí být ověřeny OSSZ (PSSZ), podpis žadatele ne. Rozhodnutí o zápočtu této doby pro důchod je v kompetenci ČSSZ.

JUDr. Zdeněk Hájek,
poradna Rady seniorů ČR
4. 4. 2007